

2025-05-12

MINNESANTECKNINGAR

Summerade anteckningar från referensgruppsmöte Tarifföversyn, 2025-05-12**1. Introduktion och välkommen**

Svenska kraftnät inledde mötet och hälsade välkomna.

2. Tillfälliga abonnemang

Svenska kraftnät presenterade förslag gällande hantering och prissättning av tillfälliga abonnemang enligt presentationen. En referensgruppsmedlem sa att det såg bra ut och en annan instämde.

3. Överskridandeavgift

Svenska kraftnät fortsatte och presenterade förslag gällande regelverk och prissättning av överskridandeavgiften enligt presentationen.

En referensgruppsmedlem frågade om dispensansökan ska göras per kvart och Svenska kraftnät svarade att det ska den. Dispensansökan görs i systemet SUSIE och ansökan behöver inkomma senast 24 timmar efter att överskridandet har inträffat.

En referensgruppsmedlem frågade hur dispensansökan ska gå till. Svenska kraftnät berättade lite kort om hur processen fungerar idag. Det nya förslaget innebär att nätkunden i närtid ansöker om dispens för att på så sätt korta ledtiden, förenkla administrationen och underlätta Svenska kraftnäts bedömning av dispensansökan. Den nya hanteringen kommer kräva att Svenska kraftnät gör en viss vidareutveckling i SUSIE för att göra det så enkelt som möjligt för nätkunden att ansöka.

Ett regionnätsbolag lyfte frågan att det kan vara svårt att inom 24 timmar hinna utreda om ett överskridande beror på att en kund i deras nät har fått tillslag på ett reglerkraftbud. Svenska kraftnät frågade hur regionnätsbolaget hanterar detta i dag och bad regionnätsbolagen att återkomma om det ser att den nya tidsfristen kommer innebära ett problem.

[Kommentarer]

4. Summaabonnemang

Svenska kraftnät berättade att Svenska kraftnät avser att fortsätta tillåta summaabonnemang utifrån de kriterier för summaabonnemang som återfinns i presentationen. Nätkunder som vill teckna summaabonnemang kommer inför varje år behöva ansöka om detta. Det gäller även för dagens befintliga summaabonnemang som också kommer att utvärderas utifrån de nya kriterierna.

En referensgruppsmedlem såg positivt på att summaabonnemangen blir kvar och påpekade samtidigt att det är viktigt att även de nya kriterierna möjliggör att summaabonnemang kan tecknas i de punkter som drabbas av subtransmission från transmissionsnätet.

En annan referensgruppsmedlem frågade om det även är möjligt för inmatning att teckna summaabonnemang. Svenska kraftnät svarade att alla som lever upp till kriterierna har möjlighet att teckna summaabonnemang.

5. Effektagiften

Svenska kraftnät presenterade förutsättningarna för den nya effektagiften och berättade att Svenska kraftnät har valt att dela in effektagiften i två delkomponenter, en effektkomponent för nätutbyggnad och en effektkomponent för spänningsreglering.

5.1 Effektkomponent nätutbyggnad

Svenska kraftnät beskrev förslag till effektagift för nätutbyggnad enligt presentationen. En referensgruppsmedlem frågade vilken tidshorisont som avses. Svenska kraftnät svarade att flödesanalyserna kommer att utgå från hur nätet ser ut det kommande året och att Svenska kraftnät kommer se över beräkningarna av effektagiften varje år.

En referensgruppsmedlem frågade också vad som händer med effektagiften efter det att Svenska kraftnät genomför en investering. Svenska kraftnät svarade att effektagiften ska täcka framåtblickande kostnader för att hantera de överlaster som en ökad inmatning eller ett ökat uttag i en anslutningspunkt ger upphov till. Det utgör alltså inte en befintlig kostnad. Om Svenska kraftnät i ett nästa steg bygger bort de berörda överlasterna kommer de framåtblickande kostnaderna och därmed effektagiften bli noll. Avskrivningskostnaden för den genomförda investeringen utgör en kostnad för det befintliga nätet och hamnar därmed istället i abonnemangsavgiften.

En referensgruppsmedlem frågade om Svenska kraftnät kommer att ta ut en effektagift för både inmatning och uttag. Svenska kraftnät svarade ja utifrån att det är så som Svenska kraftnät har tolkat föreskrifterna. Samma referensgruppsmedlem menade att det då borde vara olika höglastperioder för inmatning och uttag då det är bra med produktion på vintern, medan det kan

utgöra ett problem på sommaren. Svenska kraftnät svarade att då effektagiften ska täcka de framåtblickande kostnaderna för utbyggnad av transmissionsnätet så kommer Svenska kraftnät endast ta ut en effektagift när nätet är som högst belastat eftersom det är det som driver de framåtblickande kostnaderna. Då belastningen är som högst under vinterperioden kommer effektagiften tas under vinterperioden och de nätkunder vars inmatning eller uttag bidrar till trängseln i nätet kommer få betala en effektagift. Även om det kan uppstå överlast under sommaren så är detta främst kopplat till de arbeten och avbrott som sker under sommaren. Det driver därmed inte de framåtblickande kostnaderna då Svenska kraftnät inte kommer bygga ut transmissionsnätet för att hantera dessa överlast.

En referensgruppsmedlem menade att det finns en risk att producenter inte kommer att producera om man inte får betalt för sina kostnader. Svenska kraftnät svarade att effektagiften kommer utgöra en begränsad kostnad så vid höga elpriser kommer det alltid vara lönsamt för producenter att producera el. Vid låga elpriser så skulle effektagiften kunna medföra att en producent avstår från att producera el vilket är korrekt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv då en producent inte bör producera el om kostnaden är högre än intäkten.

En referensgruppsmedlem menade att effektagiften riskerar att leda till högre elpriser och att föreskriften är orimlig. Medlemmen ansåg att effektagiften borde endast utgå för förbrukning då det är förbrukarna som borde ändra sitt beteende. Vad det gäller det högre elpriset förtydligade Svenska kraftnät att effektagiften inte medför att Svenska kraftnät kommer att ta ut en högre tariff totalt sett utan det handlar endast om en omfördelning av kostnaderna mellan de olika tariffkomponenterna. Vad det gäller synpunkter på föreskrifterna hänvisade Svenska kraftnät till Energimarknadsinspektionen (Ei). Då Energimarknadsinspektionens representant i gruppen hade problem med uppkopplingen kunde Ei inte ge sin syn på saken. En producent önskade att ett möte sätts upp med Ei för att utreda frågan och tolkningen av föreskrifterna vidare.

En referensgruppsmedlem påpekade att det är styreffekten som man vill uppnå och om effektagiften blir för komplex så är det ingen som förstår. Slutkunderna styr sin förbrukning efter elpriset och riskerar att ge upp om det blir för komplicerat. Svenska kraftnät svarade att Svenska kraftnät har haft detta i åtanke vid utformning av effektagiften och har därför valt att definiera höglastperioden utifrån när det både är högt flöde och hög last i transmissionsnätet. Effektagiften för uttag sammanfaller därmed i stor utsträckning med elpriset så förbrukare som styr efter elpriset kommer också få en lägre effektagift.

Svenska kraftnät ställde frågan om hur regionnätbolagen ser på antalet kvartar som ska ligga till grund för effektagiften. Ett regionnätbolag svarade att de inte har landat i denna fråga och kommer inledningsvis fortsätta att ta ut effektagiften per timme. Samma regionnätbolag är fundersamma på om kvartar är ett bra mått

när det kommer till nätsidan samtidigt som vissa delar av nättariffen såsom energiavgiften i framtiden kommer bygga på kvartar så frågan är inte helt enkel.

En representant för ett annat regionnätbolag svarade att även de är lite frågande till kvartar och kommer att hålla sig till timme till att börja med.

5.2 Effektkomponent spänningsreglering

Svenska kraftnät beskrev förslag till effektagift för spänningsreglering enligt presentationen (gick tidigare under namnet Reaktiv effektkomponent).

Effektkomponenten har delats in i två delar; en avgiftsdel samt en ersättningsdel. Såväl avgiftsdelen som ersättningsdelen kommer att vara samma för inmatning och uttag. Ingen tidsdifferentiering eller geografisk differentiering kommer användas för respektive del.

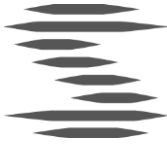
Avgiftsdelen syftar att ge kostnadstäckning för ersättningsdelen samt till eventuell framtida utbyggnad av spänningsreglerande förmågor. Avgiften tas ut på medelvärdet av aktiv effekt (SEK/MW) och Svenska kraftnät gav en bakgrund till varför endast utbyte av aktiv effekt används för denna delen av effektkomponenten.

Svenska kraftnät beskrev vidare syftet med ersättningsdelen samt motiv till dess utformning. Ersättningsdelen syftar till att ge ersättning till de aktörer som kan minska de framåtblickande kostnaderna för spänningsreglering och kommer att beräknas utifrån medelvärdet av reaktiv effekt (SEK/Mvar). Utbytet kommer behöva kategoriseras för att avgöra om det är spänningsreglerande eller ej. Svenska kraftnät beskrev även motivet till kategoriseringen samt förslag på hur det kommer att utföras.

En fråga ställdes om det behövs ett spänningsbörvärde för ersättningsdelen som nätkunden kan förhålla sig till. Svenska kraftnät svarade att det istället kommer användas ett relativt brett spänningsintervall inom vilket man kan alltid få ersättning, oavsett spänning så länge man är spänningsreglerande. Ytterligare fråga ställdes om det då inte blir väldigt mycket ersättning och om det är ändamålsenligt då spänningarna ändå är bra. Svenska kraftnät svarade att spänningsreglering även om spänningarna är på bra nivåer är viktigt och nödvändigt för att Svenska kraftnät ska kunna klara spänningshållning. Svenska kraftnät avser även införa villkor för medverkande i ersättningsdelen i tariffen, förslag är att detta sker via tecknade avtal som reglerar utbyte av reaktiv effekt och spänning. Detta görs för att säkerställa att nätkunder inte styr sitt utbyte medvetet på ett destabiliserande sätt för att maximera deras ersättning.

6. Avslut

Svenska kraftnät informerade om att vi har en viss försening i beräkningsarbetet för Effektagiften och kommer att skjuta på remissutskicket till efter sommaren.

Mer information kommer. Den slutliga planen att presentera den nya tariffmodellen för beslut i Svenska kraftnäts styrelse i november kvarstår.

Svenska kraftnät avslutade mötet och tackade för de goda diskussionerna.